

Sygn. akt II K 161/15

1 Ds 592/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 marca 2016 roku

Sąd Rejonowy w Oleśnie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Wojciech Dorożyński

Protokolant: sekr. sądowy Katarzyna Kot

przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej w Oleśnie Daniela Jakubca

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach 16 marca 2015 roku, 28 sierpnia 2015 roku, 28 października 2015 roku i 16 marca 2016 roku sprawy:

S. P. s. E. i S. z domu S. ur. (...) w T.

oskarżonego o to, że:

w okresie od 19 kwietnia 2013 roku do listopada 2013 roku w O. woj. (...) i T. woj. (...) działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, poprzez wprowadzenie go w błąd, co do zamiaru regulowania należności czynszowych wynikających z tytułu zawartej umowy dzierżawy lokali użytkowych znajdujących się w budynku przy ul. (...) w T., którą zawarł nie posiadając możliwości finansowych do płacenia czynszu, gdyż w 2013 roku posiadał zaległości w Urzędzie Skarbowym w T. z tytułu niezapłaconego podatku dochodowego od osób fizycznych, jak również posiadał zadłużenia w stosunku do wierzycieli i były wobec niego prowadzone postępowania egzekucyjne w Kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) M. Z., w Kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. T. A. oraz w Kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. (...) A. B. w wyniku czego powstały straty w kwocie 39.500 złotych na szkodę J. D.

- to jest o przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

I. uniewinnia oskarżonego **S. P.** od popełnienia zarzucanego mu w części wstępnej wyroku czynu z art. 286§ 1 kk i art. 12 kk;

II. na podstawie art. 632 pkt 2 kpk kosztami procesu obciąża Skarb Państwa;

III. na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze zasądza od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu adw. M. P. zwrot kosztów obrony w kwocie 826,56 / osiemset dwadzieścia sześć złotych i pięćdziesiąt sześć groszy, podatek VAT wliczony/ złotych.

Sygn. akt II K 161/15

UZASADNIENIE

Zwięzłe wskazanie udowodnionych faktów i dowodów, na których się oparto:

E. P., jego żona oraz syn S. P. byli właścicielami budynku w T. ulica (...). W budynku tym prowadzili oni też w (...) Spółki Cywilnej przedsiębiorstwo (...). / dowód: zeznania świadka E. P. k.277v, 115v; informacja od Komornika sądowego przy SR w T.k.106; informacje z Centralnej ewidencji i Informacji o działalności Gospodarczej k. 74-75 akt/

E. P. i jego syn S. P. mieli wiele długów z tytułu prowadzonej osobiście działalności gospodarczej jako osoby fizyczne. Z tego powodu w latach 2012-2013 były przeciwko nim prowadzone liczne postępowania egzekucyjne, w większej części bezskuteczne. / informacje od Komorników sądowych k. 102-106, 134-141 akt/

S. P. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej posiadał w roku 2013 zaległości w podatku dochodowym za lata 2011- 2012 zaległość w kwocie 33 081 złotych./ dowód: informacja Naczelnika Urzędu Skarbowego w T. k. 99 akt/

W toku jednego z postępowań egzekucyjnych nabył na licytacji komorniczej w roku 2012 roku nieruchomość budynkową w T. przy ulicy (...) J. D., prowadzący działalność stomatologiczną w O. oraz w T.. Prawomocne przyznanie sądowe otrzymał w lutym 2013 roku. Wtedy też rozpoczął właściwe rozmowy na temat wynajęcia lokalu w T. przy ulicy (...) ze S. P.. Rozmowy te były prowadzone głównie telefonicznie. / dowód: zeznania świadka J. D. k. 2v-2, 268v,270-270v akt/

Umową notarialną z dnia 13 lipca 2011 roku została zawiązana Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...) o większościowym udziale D. P.. W skład dwuosobowego zarządu Spółki weszli natomiast prezes- E. P. i członek zarządu- S. P.. Do składania oświadczeń woli w imieniu Spółki uprawniony był każdy z członków zarządu samodzielnie. Spółka ta działała w T. przy ulicy (...)/ dowód: informacja KRS k.108-109 akt/

Co najmniej do kwietnia 2013 roku Spółka (...) nie miała zaległości podatkowych ani wobec swoich kontrahentów. / dowód: Informacja od Naczelnika Urzędu Skarbowego w T. k. 99, informacja od Komornika sądowego przy SR w(...).T. A. k.106, wyjaśnienia oskarżonego S. P. k.166, zeznania świadka E. P. k.277v akt/

J. D. już w czasie rozprawy licytacyjnej złożył ofertę państwu P., że będą oni mogli zostać w lokalu i płacić czynsz. Ostateczne uzgodnienia były prowadzone w sprawie zawarcia umowy najmu lokalu między J. D. a S. P. w T. w budynku przy ulicy (...). S. P. wyliczył kwotę możliwego do zapłaty czynszu na kalkulatorze. Będący w lokalu E. P. dodatkowo zapewniał, że wpłaty będą ale mogą być one nie 5-tego ale kilka dni później, jak zapłacą im kontrahenci. /dowód: zeznania świadka J. D. k. 268v-269v,270v,2v akt/

W dniu 19 kwietnia 2013 roku została podpisana umowa lokalu użytkowego pomiędzy wynajmującym J. D. a najemcą (...) Sp. z o.o. w T., reprezentowaną przez S. P.. Na mocy tej umowy wynajmujący oddał do użytkowania lokale użytkowe w budynku na nieruchomości T. ulica (...) najemcy na cele związane z działalnością gospodarczą. Umowa była zawarta na okres 14 miesięcy od 1 maja 2013 roku. W zamian najemca Spółka (...) była obowiązana płacić czynsz w kwocie 5250 złotych miesięcznie do 5 każdego miesiąca gotówką lub przelewem na wskazany numer rachunku bankowego. Najemcę obciążały też koszty eksploatacyjne. Wypowiedzenie umowy przewidziano dla każdej ze stron za trzymiesięcznym okresem wypowiedzenia. Wynajmującemu przysługiwało nadto prawo wypowiedzenia umowy w trybie natychmiastowym bez zachowania terminów wypowiedzenia m.in. w wypadku zalegania przez najemcę z zapłatą czynszu za dwa kolejne okresy. / dowód: kopia umowy najmu k. 11-14 akt/

Zapłata czynszu za pierwszy miesiąc maj nastąpiła w dniu 8 maja 2013 roku. / dowód: potwierdzenie przelewu k. 123, zeznania świadka J. D. k.269 akt/

W następnych miesiącach wpłaty czynszu nie następowały. W lipcu 2013 roku J. D. rozmawiał ze S. P. na temat braku płatności czynszu. J. D. wskazał, że jeżeli nie ma zamiaru płacenia czynszu, to niech napisze stosowne wypowiedzenie. S. P. odpowiedział, że wypowiedzenia może też dokonać J. D.. W dniu 16 sierpnia 2013 roku S. P. złożył na piśmie oświadczenie w imieniu Spółki (...) o wypowiedzeniu umowy najmu. W rozmowach z J. D. S. P. i E. P. informowali go, że kiedy dostaną zapłatę od swoich kontrahentów dokonają zapłaty zaległego czynszu. Spółka (...) dokonała jednak tylko jeszcze jednej częściowej wpłaty w kwocie 2500 złotych za czynsz z czerwca 2013 roku w dniu 8 stycznia 2014 roku. S. P. wydał klucze od pomieszczeń lokalu ekipie remontowej J. D. w lutym 2014 roku. /dowód:

kopia wypowiedzenia umowy najmu k. 47, zeznania świadka J. D. k. 2v-3,269, potwierdzenie wykonania przelewu bankowego k.124 akt/

W okresie trwania najmu Spółka (...) popadła w kłopoty finansowe. Z głównej inwestycji w I.-e nie mogli odzyskać swych należności, zakres prac uległ zmianie a tym samym i wydłużył się termin zakończenia prac. Nie płaciły im też inne przedsiębiorstwa, a musieli też płacić należności swym podwykonawcom. E. P. i jego syn proponowali też J. D. w ramach rozliczenia przekazanie materiałów elektrycznych, gdyż planował on prace remontowe, ale na tę propozycję nie odpowiedział. / dowód: zeznania świadka E. P. k. 277v-278v, 115v akt/

Sąd zważył, co następuje:

Dokonane ustalenia oraz ujawnione okoliczności sprawy nie potwierdzają, że S. P. podpisując w dniu 19 kwietnia 2013 roku w imieniu Spółki (...) umowę najmu z J. D. miał zamiar nie wywiązywać się z jej postanowień, w szczególności co do obowiązku płacenia czynszu miesięcznego. Oskarżony w swych wyjaśnieniach temu zaprzeczył, a potwierdzają je w pełni zeznania świadka E. P., który wskazał, że ich Spółka miała właśnie wywiązywać się z obowiązku płacenia czynszu i nie zamierzali oszukać w tym zakresie J. D.. Jak wynika z wyjaśnień oskarżonego oraz świadka E. P. powodem zaprzestania płatności było to, że miesiąc lub dwa miesiące po podpisaniu omawianej umowy najmu Spółka (...) popadła w trudności finansowe, gdyż zaprzestali jej płacić jej kontrahenci a główny przedmiot inwestycji, którym było zamówienie dla I., zostało zmienione przez zamawiającego i na tej inwestycji stracili 50 000 złotych. Zeznania świadka J. D. do ustalenia tej okoliczności, w szczególności sytuacji majątkowej Spółki (...) niczego nie wnoszą, gdyż świadek ten nie posiada żadnej wiedzy na temat relacji tej Spółki z jej kontrahentami i jej sytuacji finansowej przed podpisaniem umowy, jak i po podpisaniu umowy najmu. Świadek ten natomiast potwierdza, że kiedy nastąpił brak płatności czynszu otrzymywał informację od panów P., że zapłacą mu czynsz, jeżeli sami otrzymają zapłatę od swych kontrahentów. Pośrednio zatem zeznania tego świadka potwierdzają wyjaśnienia oskarżonego oraz zeznania świadka E. P. na temat tego co było obiektywnym powodem zaprzestania płacenia rat czynszu przez Spółkę (...). Fakt natomiast, że Spółka ta przed podpisaniem umowy najmu nie była zadłużona, na co wskazywali S. P. i E. P., potwierdza informacja z Urzędu Skarbowego w T., że nie miała ona w roku 2013 zaległości podatkowych k.99. Również informacja jednego z komorników z T. T. A. potwierdza, że wobec tej Spółki nie prowadził on do lipca 2014 roku żadnych postępowań egzekucyjnych k.106. Brak jest zatem jakichkolwiek dowodów, które obiektywnie wskazywałyby, że już w kwietniu 2013 roku sytuacja Spółki (...) była na tyle zła, że należało przewidywać w oczywisty sposób, że nie będzie ona mogła płacić miesięcznego czynszu w kwocie 5250 zł. W tej sprawie oskarżyciel publiczny oskarżył S. P. natomiast o to, że w okresie od 19 kwietnia 2013 roku do listopada 2013 roku w O. woj. (...) i T. woj. (...) działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, poprzez wprowadzenie go w błąd, co do zamiaru regulowania należności czynszowych wynikających z tytułu zawartej umowy dzierżawy lokali użytkowych znajdujących się w budynku przy ul. (...) w T., którą zawarł nie posiadając możliwości finansowych do płacenia czynszu, gdyż w 2013 roku posiadał zaległości w Urzędzie Skarbowym w T. z tytułu niezapłaconego podatku dochodowego od osób fizycznych, jak również posiadał zadłużenia w stosunku do wierzycieli i były wobec niego prowadzone postępowania egzekucyjne w Kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. M. Z., w Kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. T. A. oraz w Kancelarii Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w T. A. B. w wyniku czego powstały straty w kwocie 39.500 złotych na szkodę J. D., to jest o czyn z art. 286§ 1 kk i art. 12 kk. Konstrukcja zarzutu z aktu oskarżenia wskazuje na to, że podstawą uznania, iż S. P. nie miał zamiaru w płacić czynszu J. D. jest fakt, że nie posiadał on możliwości do płacenia tego czynszu, gdyż w roku 2013 po miał liczne zadłużenia wobec wierzycieli, jak i wobec Urzędu Skarbowego. Fakt posiadania tych długów osobistych przez S. P. nie może być przesądzający w tej sprawie. Umowa najmu nie była przecież zawarta między J. D. a S. P. osobą fizyczną, ale z osobą prawną Spółką z o.o. (...). Osobiste zadłużenie S. P. nie było zatem zadłużeniem Spółki (...), która jako odrębny podmiot prawny ma swoje prawa majątkowe i zobowiązania. Zdolności Spółki (...) do wywiązania się z umowy najmu, w zakresie płacenia czynszu, nie można więc mierzyć poziomem osobistego zadłużenia członka zarządu tejże Spółki. Treść zarzutu zresztą w ogóle pomija charakter działania S. P. jako organu Spółki (...), co jest w sprawie kluczowym niedopatrzaniem. Treść tego opisu wskazuje wręcz, że to S. P. był stroną umowy

najmu a nie osoba prawna- Spółka z o.o. (...). Ta nieprawidłowość stanowi również o niezasadności postawionego zarzutu. Sam fakt powstania zadłużenia w płaceniu czynszu nie może świadczyć o zamiarze kierunkowym członka zarządu Spółki (...), aby doprowadzić J. D. do niekorzystnego rozporządzenia swym mieniem poprzez wprowadzenie go w błąd co do wywiązywania się przez Spółkę (...) z obowiązku płacenia tego czynszu. Jak wskazano w wyroku SN z dnia 8 maja 1997 roku II KKN 64/97 cyt. w zbiorze LEX sam fakt zadłużeń nie może decydować o zamiarze wyłudzenia, a dopiero powiązanie różnych okoliczności związanych z zawieraniem umowami kredytowymi i innymi transakcjami, może pozwolić na wyprowadzenie wniosków o zamiarze oskarżonego. W innym postanowieniu SN z dnia 17 stycznia 2012 roku IV KK 344/11 LEX nr 1674122 wskazano, że późniejsze niewywiązanie się z zobowiązania cywilnoprawnego, nawet świadome i celowe, o ile nie należy do zespołu okoliczności poszlakowych wskazujących na pierwotny zamiar oszukańczy sprawcy, nie może dawać podstawy do przypisania odpowiedzialności karnej za oszustwo. W tej sprawie zatem rozporządzenie mieniem przez J. D. nastąpiło poprzez zawarcie umowy najmu w kwietniu 2013 roku. Okoliczności dotyczące przyczyn niepłacenia następnie kolejnych miesięcznych rat czynszu nie będą decydowały o popełnieniu przestępstwa z art. 286§ 1 kk, chyba że te zachowania będą wskazywać na uprzedni zamiar sprawcy –oskarżonego S. P. w dacie podpisywania umowy. W wyroku SA w Krakowie z dnia 29 sierpnia 2013 roku II AKa 122/13 przytoczono okoliczności faktyczne, które mogą wskazywać na uprzedni zamiar sprawcy czynu z art. 286 kk. Mianowicie ustając zamiar sprawcy oszustwa przy zawieraniu umowy, należy brać pod uwagę wszystkie okoliczności, na podstawie których można wyprowadzić wnioski dotyczące realności wypełnienia obietnic złożonych przez sprawcę osobie rozporządzającej mieniem, w szczególności jego możliwości finansowe, skalę przyjętych zobowiązań, zachowanie sprawcy po otrzymaniu pieniędzy/ uzyskaniu minia/, jego stosunek do rozporządzającego mieniem w związku z upływem terminów płatności sumy pożyczonej i inne. W niniejszej zatem sprawie ustalone okoliczności sprawy nie pozwalają przyjąć, że od początku dążeniem S. P. było podpisanie umowy najmu lokali w budynku w T. z J. D. bez zamiaru jednak płacenia mu umówionego czynszu przez Spółkę (...). Nie wskazuje bowiem na to sytuacja majątkowa tej Spółki- faktycznego najemcy ani też dalsze zachowania kierujących tą Spółką. Została przecież zapłacona pierwsza rata czynszu, wprawdzie z lekkim opóźnieniem ale w całości. O tym zresztą, że wpłata może być z poślizgiem J. D. był informowany jeszcze przed podpisaniem umowy, co sam przyznał k. 269v. S. P. wbrew sugestiom J. D. nie unikał kontaktów z nim w dalszym okresie, bo przecież zaraz w lipcu 2013 roku po niezapłaceniu dwóch kolejnych rat czynszu doszło do spotkania i S. P. wyraził gotowość rozwiązania umowy przez pokrzywdzonego, do czego zgodnie z umową był uprawniony bez zachowania okresu wypowiedzenia. Z tego uprawnienia J. D. nie skorzystał, co świadczy najlepiej o tym, że to on dążył do utrzymania umowy najmu a nie oskarżony S. P., który ze swej strony w sierpniu 2013 roku stosowne wypowiedzenie złożył, a zatem trudno uznać, aby S. P. postępował tu nielojalnie. Widząc bowiem załamującą się sytuację Spółki (...) i brak perspektyw do wywiązywania się z obowiązków najemcy, złożył stosowne wypowiedzenie z zachowaniem 3 miesięcznego okresu, którego nie mógł jednostronnie skrócić. Umowa rozwiązała się w grudniu 2013 roku a jeszcze na początku stycznia 2014 roku nastąpiła wpłata części czynszu za czerwiec 2013 roku ze strony Spółki (...) w sytuacji, gdy nie było już perspektyw do utrzymania umowy. Zauważyć też należy, że utworzenie Spółki (...) nie było celem samym w sobie, aby pozyskać od J. D. omawianą nieruchomość budynkową, gdyż do założenia tej Spółki doszło w roku 2011 w czasie kiedy budynek był jeszcze we władaniu rodziny P.. Nie można więc uznać, że funkcjonowanie tej Spółki było jedynie fasadą do skłonienia J. D. do podpisania umowy najmu z tą Spółką w kwietniu 2013 roku.

Resumując, uznać należało, że w sprawie brak jest podstaw do uznania, że oskarżony S. P. działając w imieniu i na rzecz Spółki (...) doprowadził J. D. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci oddania nieruchomości budynkowej w najem Spółce (...) poprzez wprowadzenie go umyślnie w błąd co do zamiaru regulowania należności czynszowych przez tę Spółkę. Nie wskazują na to mianowicie żadne obiektywne dowody, które podważyłyby wiarygodność wyjaśnień oskarżonego. Nie doszło więc do zrealizowania przez niego znamion przestępstwa z art. 286§ 1 kk i orzeczono zgodnie z art. 414§ 1 kpk w zw. z art. 17§ 1 pkt 2 kpk. O kosztach rozstrzygnięto na podstawie art. 632 pkt 2 kpk.